

Finansējuma saņēmēja iepirkumu procedūru un noslēgto līgumu pēcpārbaudes

**Galvenie konstatējumi, raksturīgākās
neatbilstības**

Baiba Gulbe,
Projektu ieviešanas departaments

Iesniegumi un sūdzības

d15

- Sūdzības - augsts sūdzību iesniegšanas risks, kas saistīts ar konkurenci un nav atkarīgs no iepirkuma komisijas.
 - Līdz 01.05.2009. saņemtas 9 sūdzības no uzņēmējiem un no profesionālām asociācijām par FS veiktajām iepirkuma procedūrām
-

d15 Sūdzību skauits šobrīd pamatā saistītas ar augsto konkurenci un nav atkarīgas no IK.

Situācijās, kad:

a) FS iepirkumu veic, publicējot sludinājumu IUB, konstatētas sūdzības, pēc kuru izskatīšanas procedūra tiek pārtraukta un izsludināta atkārtoti, tādējādi būtiski pagarinot plānotot līguma noslēgšanas termiņu;

b) FS iepirkumos izmantojuši VIDM izstrādātās iepirkumu vadlīnijas, noraidītie pretendenti rakstiski vēršas gan pie FS, gan VIDM, gan citām valstī esošajām institūcijām (Valsts kontrole, citas ministrijas u.c.), informējot par konstatētajām neprecizitātēm un pārkāpumiem gan iepirkuma procesa, gan piedāvājumu izvērtēšanas laikā

danag; 2009.05.05.

d16 Uz sūdzībām atbilstoši jāreāgē, tās jāizvērtē un jāatbild

danag; 2009.05.05.

Iepirkuma procedūras izvēles kritēriji

- Pasūtītāja tiesiskais statuss
 - Iepirkuma priekšmets
 - Iepirkuma paredzamā līgumcena
-

Biežāk konstatētās neatbilstības(I)

I NOLIKUMA SAGATAVOŠA^{d23}**A**

Kvalitatīvas procedūras veikšanai jāizveido kompetenta iepirkuma komisija!

A) Kvalifikācijas prasības (atlases kritēriji), kas ^{d20}

- Atbilst iepirkumu tiesiskajam regulējumam,
 - Ietver prasības attiecībā uz pierādījumiem, ka pretendents ir reģistrēts komercreģistrā (vai līdzvērtīgā reģistrā ārvalstīs) vai profesionālajā reģistrā vai ir kādas noteiktas organizācijas biedrs, kā arī attiecībā uz pierādījumiem, ka pretendents vai tā piedāvātājiem speciālistiem ir izsniegta licence, sertifikāts vai cits dokuments noteiktu pakalpojumu sniegšanai, būvdarbu veikšanai vai preču piegādei,^{d17}
 - Ir saistītas ar iepirkuma priekšmetu,^{d19}
 - Ir samērīgas un nav diskriminējošas,^{d18}
 - Ir pietiekami konkrētas un nepārprotamas,
 - Ir attiecināmas uz apakšuzņēmējiem atbilstoši nolikuma veidnē noteiktajam.
-

- d17** Ja šādu dokumentu nepieciešamību nosaka normatīvie akti
danag; 2009.05.05.
- d18** Nereti tiek iekļautas diskriminējošas prasības!
danag; 2009.05.05.
- d19** Bieži Nolikumi un specifikācijas satur ar iepirkuma priekšmetu nesaistītas prasības
danag; 2009.05.05.
- d20** Katram kritērijam pretī Nolikumā jānosaka iesniedzamais dokuments kā pierādījums prasības izpildei!
Šajā etapā pie vērtēšanas atļauts noraidīt piedāvājumus, kuri nav atbilstoši noteiktajām kvalifikācijas prasībām.
danag; 2009.05.05.
- d23** VIDM veidnēs ir visa pamata un izvēles informācija, FS maz kas jāpapildina atbilstoši savai konkrētajai situācijai.
danag; 2009.05.05.

B) Vērtēšanas kritēriji, kas

- ❑ Ir noteikti Nolikumā,
 - ❑ Ir saistīti ar iepirkuma priekšmetu,
 - ❑ Ir pietiekami konkrēti un objektīvi izmērāmi un salīdzināmi,
 - ❑ Ir noteikts katra kritērija īpatsvars un piedāvājumu izvēles algoritms saskaņā ar minētajiem kritērijiem,
 - ❑ Kā vērtēšanas kritēriji nav noteiktas prasības, kas izvērtējamas pretendenta kvalifikācijā.
-

d21

Ja kā piedāvājuma izvēles kritērijs ir SAIMNIECISKI VISIZDEVĪGĀKAIS PIEDĀVĀJUMS.

Arī gadījumā, ja piedāvājums izvēles kritērijs ir piedāvājums ar viszemāko cenu, jāuzsver, ka šajā etapā NEVIENU NENORAIDA, tikai piedāvājumus salīdzina pret noteiktajiem kritērijiem

danag; 2009.05.05.

Papildus konstatējumi:

- ❑ nepilnīgas tehniskās/finanšu informācijas iekļaušana Nolikumā (vāji sagatavotas tehniskās specifikācijas, neprecīzas finanšu piedāvājuma veidnes vai to trūkums);
 - ❑ netiek pietiekami detalizēti izvērtēti ieinteresēto piegādātāju iesniegtie jautājumi/ierosinājumi piedāvājuma sagatavošanas stadijā;
 - ❑ Projekta īstenošanas laikā (tostarp iepirkuma veikšanas laikā) ir pieļaujama projekta aktivitāšu ietvaros sasniedzamo rezultātu precizēšana, bet ne papildu (jaunu) aktivitāšu, kā arī sasniedzamo rezultātu iekļaušana projektā;
 - ❑ FS nepārzina iepirkuma apjomu un tehnisko informāciju, kas nereti izraisa
 - ❑ Ilgstošu nolikuma saskaņošanas un izsludināšanas procedūru,
 - ❑ rada grūtības atbildēt uz ieinteresēto piegādātāju uzdotajiem jautājumiem iepirkuma procedūras laikā.
-

d24

Riski:

- *nekvalitatīvi piedāvājumi,*
- *neadekvāta piedāvājuma cena.*

Rezultātā - projektam piešķirtie līdzekļi netiek apgūti efektīvi; izlietotie līdzekļi tiek atzīti par neattiecināmiem, kam seko šo līdzekļu atmaksa.

d24

Savlaicīgi nenovērtot iepirkuma dokumentācijas sagatavošanas laikā pieļautās kļūdas
danag; 2009.05.05.

Negatīvie piemēri

Pretendentu kvalifikācijas prasības: d13

- Pretendenta gada kopējais finanšu apgrozījums Pretendenta darbības **pēdējā gada laikā vismaz 10 reizes pārsniedz piedāvāto Būvdarbu kopējo cenu ar PVN**
 - Pretendenta vadošajiem speciālistiem tiek pieprasīts sertifikāts projektēšanā, kaut arī līgumu paredzēts īstenot saskaņā ar FIDIC Sarkanās grāmatas nosacījumiem
 - Komandas vadītājam tiek prasīti **2 sertifikāti**: UK sistēmu būvuzraudzības sertifikāts un ēku būvdarbu būvuzraudzības sertifikāts, kaut darba apjoms paredz tīklu būvdarbus
 - Nevienāda pieeja attiecībā uz **pieredzi speciālistiem**: izbūvētajiem un ekspluatācijā nodotajiem objektiem **2 gadu** pieredze komandas vadītājam un **3 gadu** pieredze vietas būvuzraugam
-

d13

Prasības ir nepamatotas attiecībā pret veicamā darba apjomu
danag; 2009.05.05.

Negatīvie piemēri

- ❑ Pieredze ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu izbūvē 10 km garumā, turpretī būvdarbu apjomos paredzēta tikai kanalizācijas tīklu 400 m garumā rekonstrukcija
 - ❑ Pretendents būvdarbu veikšanai **var piesaistīt apakšuzņēmējus būvdarbu veikšanai līdz 25 % no kopējā celtniecības darbu apjoma.** Pašu spēkiem jānodrošina 75% no darbu apjoma
-

Biežāk konstatētās neatbilstības (II)

II Iepirkuma process

Papildu informācijas sniegšana:

- ❑ Papildu informācija sniedzama visiem ieinteresētajiem piegādātājiem
- ❑ Kompetences trūkums par tehnisko specifikāciju atbildot uz ieinteresēto piegādātāju jautājumiem; d25
- ❑ Nepieciešamība būtiski precizēt tehniskās specifikācijas

Grozījumu veikšana nolikumā:

- ❑ **pieļaujami** nebūtiski grozījumi Nolikumā; d26
 - ❑ būtiski grozījumi nolikumā - veicamie uzdevumi un to izpildes metodes, maksājumu veikšanas kārtība, nosacījumi par ziņojumu iesniegšanas kārtību, pretendenta kvalifikācijas prasības, pagarināts būvuzraudzības pakalpojumu sniegšanas termiņš u.tml.
-

d25 Jāskaidro, kontekstā minot, ka visa pamatā ir izveidot kompetentu komisiju
danag; 2009.05.05.

d26 Tie drīzāk ir skaidrojumi par nolikuma prasībām, nevis fundamentāla prasību izmaiņa
danag; 2009.05.05.

-
- piedāvājumu iesniegšanas termiņš pēc grozījumu izdarīšanas Nolikumā nedrīkst būt mazāks par 15 dienām^{d14}

Riski:

- nesaņemt projekta un iepirkuma vajadzībām atbilstošus piedāvājumus;
 - piedāvājumu iesniegšanas termiņa pagarināšana,
 - uzņēmēju sūdzību saņemšana, kas var kavēt iepirkumu savlaicīgu veikšanu.
-

d14

jāvērš uzmanība uz pareizu grozījumu izsludināšanu: 1) visiem ieinter. piegādātājiem nosūtīt, 2) pievienot neizņemtajai dokumentācijai, 3) publikācijām jābūt tajos pašos medijos, kur par procedūras uzsākšanu

danag; 2009.05.05.

Biežāk konstatētās neatbilstības(III)

III Piedāvājumu vērtēšana

- ❑ Piedāvājumu vērtēšana notiek secīgos posmos un Nolikumā paredzētajā kārtībā! d28
 - ❑ Jāizvērtē visi termiņā saņemtie piedāvājumi, tādejādi nodrošinot vienlīdzīgas attieksmes principu! d29
 - ❑ Iepirkuma procedūra ir pietiekami detalizēti un rūpīgi jādokumentē! d27
 - ❑ Jābūt pietiekamam pamatojumam pretendenta izvēlei vai noraidījumam!
-

- d27** Atspoguļojot skaidri sēžu gaitu, izskatītos jautājumus, lēmumu pieņemšanas gaitu, pieņemtos lēmumus un to pamatojumus
danag; 2009.05.05.
- d28** Bieži tiek jaukta vērtēšanas gaita, piemēram, sākotnēji izvērtējot finanses u.tml. JĀATCERAS, ka atlasē pārbauda atbilstību kvalifikācijas prasībām un var noraidīt; vērtējot pēc saimnieciskajiem kritērijiem (vai salīdzinot cenas)-nevar noraidīt, var tikai salīdzināt piedāvājumus savā starpā.
danag; 2009.05.05.
- d29** Pirms kāda Pretendenta/piedāvājuma noraidīšanas, jāizvērtē vai jautājums nav precizējams; jānodrošina iespēja Pretendentam skaidrot situāciju, kur iespējams.
danag; 2009.05.05.

Negatīvie piemēri

- ❑ Piedāvājumi ar nepamatoti zemu cenu – netiek pieprasīta informācija par priekšrocībām šādas cenas nodrošināšanai. d30
 - ❑ Līguma summa tiek samazināta pēc piedāvājuma atvēršanas, Iepirkuma komisijai lūdzot pretendentam iesniegt precizētu tehnisko piedāvājumu. Pēc precizēta piedāvājuma saņemšanas, iepirkuma komisija ir izslēgusi 3 pozīcijas; neviena no izslēgtajām pozīcijām nav bijusi izcenota piedāvājuma iesniegšanas laikā.
 - ❑ Nolikumā noteikta prasība, bet nav noteikts prasības izpildi apliecinošs dokuments. Pretendents tiek nepamatoti noraidīts par dokumenta neiesniegšanu.
 - ❑ Lēmums par noraidīšanu pieņemts, nedodot iespēju pašam Pretendentam skaidrot piedāvājumā iekļauto informāciju. d31
-

- d30** Turklāt, nereti Pasūtītājs pat neizvērtē, vai pakalpojuma sniegšana ir saprātīgi iespējama par piedāvāto līgumcenu, piemēram, 2 gadu būvuzraudzība par 14 tk. (3 speciālistiem)
danag; 2009.05.05.
- d31** Vairāk vērtēšanas gaitā jāizvērs konstruktīva sadarbība ar pretendentiem, lūdzot precizēt informāciju, kur tas iespējams.
danag; 2009.05.05.

Salīdzinājums starp VIDM un FS rīkotajām iepirkuma procedūrām

1. Piedāvājumu skaits - šobrīd VIDM rīkotajās iepirkuma procedūrās vidējais pretendentu skaits vienam iepirkumam ir 15. Situācijās, ja iepirkumam ir vairākas daļas, tad šis skaitlis ir jāreizina ar daļu skaitu. FS iepirkuma procedūrās piedāvājumu skaits ir zem 10. d32

Ņemot vērā augsto sūdzību iesniegšanas risku, iepirkuma komisijai vērtēšanas process **jāveic ļoti kvalitatīvi.** d33

2. Iepirkuma komisijas sēdes - VIDM organizētajos iepirkumos:

- konkursa nolikuma sagatavošanai nepieciešamas vidēji 2 sēdes;
- papildinformācijas izskatīšanai un sagatavošanai 1-2 sēdes;
- piedāvājumu vērtēšanai 10 sēdes;
- vidējais iepirkuma norises laiks 3-4 mēneši.

Finansējuma saņēmēju organizētajos iepirkumos: vidēji 3-4 sēdes.

- d32** Šeit ir viela pārdomām FS - kāpēc viņu iepirkumos ir salīdzinoši maz piedāvājumu šiem "krīzes" laikiem - vai vaina nav nesamērīgajās prasībās un attieksmē skaidrojot prasības?
danag; 2009.05.05.
- d33** Ar šo visiem klātesošajiem vajadzētu izprast kamdēļ VIDM procedūras ilgst tik cik ilgst!
danag; 2009.05.05.

Procedūras

Pavisam I grupas projektiem tika plānotas 135 iepirkuma procedūras

- ❑ Iepirkuma procedūras dokumentus **5 darba dienu laikā** jānosūta VIDM izvērtēšanai (Civiltiesiskā līguma Vispārīgo noteikumu ^{d34}5.4.apakšpunkts). Vidējais kavējums: 1.5-2 mēneši.
 - ❑ Atbildīgajā iestādē līdz 01.05.2009. iesniegti 91 iepirkuma procedūru dokumenti, no tiem pārbaudīti –82.
 - ❑ VIDM **10 darba dienu laikā** sniedz atzinumu vai pieprasa papildu informāciju, ja tāda nepieciešama.
 - ❑ Pozitīvs atzinums sniegts 76 gadījumos; nepieciešama eksperta piesaiste vai sniegts negatīvs atzinums 8 gadījumos.
-

d34

Šeit būtu vietā piezīmēt, ka FS rūpīgi jālasa dokumenti, ko paši paraksta, kā piemēram - Civiltiesiskais līgums
danag; 2009.05.05.

Iepirkuma līgums

PIRMS LĪGUMA NOSLĒGŠANAS OBLIGĀTI IZLASIET!!!^{d35}

Iepirkuma līguma nosacījumus NEDRĪKST būtiski mainīt salīdzinot ar nosacījumiem, kas bija iekļauti Nolikumā.

Ja slēdzot Līgumu, iepirkuma līguma projektā, tehniskajā specifikācijā vai uzvarētāja piedāvājumā ir izdarīti grozījumi, tad izdevumi, kas radušies šāda noslēgtā iepirkuma līguma ietvaros, uzskatāmi par neattiecināmām projekta izmaksām! (CTL Vispārīgo noteikumu 5.10.apakšpunkts)

Pēc līguma noslēgšanas svarīgi zināt:

- ❑ kad jāsaņem no līguma izpildītāja līgumā noteiktās garantijas;
 - ❑ ja iepirkuma procedūrā bija paredzēts iesniegt piedāvājuma nodrošinājumu, neaizmirst tā oriģinālu atgriezt visiem iepirkuma dalībniekiem.
-

d35

IETEIKUMS: neslēgt iepirkuma līgumu, pirms saņemts atzinums no Atbildīgās iestādes!
danag; 2009.05.05.

Termiņi

- **5 darba dienu** pēc Līguma vai tā grozījumu noslēgšanas Pasūtītāja **apliecināta** Līguma kopija jāiesniedz VIDM (Civiltiesiskā Līguma 5.9.apakšpunkts)
 - Šobrīd kavējumi ar dokumentu iesniegšanu vidēji ir 2-3 mēneši!
-

Paldies par uzmanību!

Kontakti jautājumiem:
Baiba.Gulbe@vidm.gov.lv
